

ק"פ 66092/05/20 - פאדי חטיב נגד ערן קוסקאס

בית משפט השלום בבאר שבע

ק"פ 66092-05-20 חטיב נ' קוסקאס
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופט, סגן הנשיא אבישי כהן
קובל	פאדי חטיב
	ע"י ב"כ עו"ד ג'ומעה חלאילה
נגד	
נאשם	ערן קוסקאס ע"י ב"כ עו"ד יוסף גגולה

החלטה

1. בית משפט מתנצל על העיכוב במתן ההחלטה.
2. בפני קובלנה פלילית בגין ביצוע עבירה לפי סעיף 6 ו-8 לחוק איסור לשון הרע תשכ"ה - 1965. בתמצית ייאמר כי מיוחסת לנאשם עבירה לפיה הנאשם פרסם בקבוצת וואטסאפ של הורים לילדים בגן ילדים המשותף למגזר הערבי והיהודי ביטויים משפילים ופוגעניים נגד הקובל והמגזר הערבי וזאת על רקע גזעני.
3. ביום 22.5.2022 בטרם מענה לכתב האישום הגיש הנאשם בקשה למחיקת כתב הקובלנה, וזאת בשל טענות מקדמיות המבוססות על סעיף 149(3) + (10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב - 1982 (להלן: "חוק סדר הדין הפלילי").
4. הנאשם מעלה שתי טענות מרכזיות. נטען כי כתב הקובלנה הפלילית מנוסח באופן לקוי ופגום, מכיל עובדות שאין מקום להכניסן לתוך הקובלנה, הוראת החיקוק המפורטת אינה נכונה ויש בנתונים אלו כדי להביא למחיקת כתב הקובלנה.
5. עוד נטען בהתאם לסעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי כי ניהול ההליך הפלילי בנסיבות העניין עומד בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית ובשל כך, יש להורות על ביטולו. מפורט, כי הקובל לא הגיש תלונה במטרה כפי שהיה מצופה לכאורה אלא פנה לכתבי תקשורת שונים מתוך מטרה לפגוע בנאשם. בנוסף, היה מקום להגשת תובענה אזרחית רגילה טרם הגשת הקובלנה הפלילית. עוד הפנה ב"כ הנאשם להחלטת פרקליט מחוז דרום אשר לא מצא לנכון לנהל ההליך נגד הנאשם.

6. כמו כן, פורט כי בסמוך לאחר האירוע המתואר בכתב האישום, התקיים מפגש בלשכת ראש העיר באר שבע יחד עם מנכ"לית משרד החינוך ויושרו ההדורים בין הצדדים. מכל האמור, מבוקש להורות על ביטול כתב האישום וחייב הקובל בהוצאות הגנתו של הנאשם.
7. נוכח החלטת בית המשפט מיום 10.2.2022 לעניין התייחסות לשאלת ההוצאות חזר הנאשם על התנצלותו לגבי אי התייצבות לדיונים נוכח העדר הבנה לחובת ההתייצבות ומהות ההליך המשפטי. התחייב להתייצב כנדרש, פירט את נסיבותיו האישיות והמשפחתיות ולפיכך, עתר להימנע מהטלת הוצאות.
8. ביום 27.5.2022 הגיש הקובל מענה בכתב הכולל התייחסות לטענות המקדמיות מטעם הנאשם. ציין כי למרות הביקורת הקיימת על מוסד הקובלנה הפלילית, החוק טרם שונה ומוסד זה מעוגן בחוק בסעיפים 68 עד 73 לחוק סדר הדין הפלילי. האירוע נשוא הקובלנה פורסם באמצעי התקשורת בערוץ חדשות 13 ולפיכך, הוראת החיקוק בנוגע לעבירה המיוחסת לנאשם לפי סעיף 11 לחוק איסור לשון הרע, נכונה.
9. לעניין הטענה להגנה מן הצדק הפנה לפסיקה לפיה טענה זו תתקבל במקרים חריגים בלבד וסבור כי אין זה המקרה להפעלת דוקטרינה זו. ציין כי לא הוגש כל הליך משפטי אחר זולת הקובלנה שבנדון. נטען כי יש להשית על הנאשם הוצאות ריאליות בגין הנזקים שגרם לקובל ולבא כוחו ואף הדגיש כי התנהגות הנאשם מלמדת על זלזול בהחלטות בית משפט ולפיכך, יש להטיל עליו הוצאות לדוגמא בהתאם לשיקול דעת בית המשפט.
10. ביום 9.6.2022 התקיים דיון בפני במעמד הצדדים, חזרו על הבקשה לביטול כתב הקובלנה ונטען כי המטרה בקובלנה זו לטרטר הנאשם ולא להגיע לחקר האמת וזאת נוכח העדר תלונה או פניה קודמת למשטרה. הקובל הכחיש כי היה נוכח בפגישה כלשהיא אצל ראש העיר באר שבע. במועד זה הציע בית המשפט מתווה מסוים לבחינת הצדדים אולם בהודעה שהוגשה ביום 6.7.2022 נמסר כי הצדדים לא הגיעו להבנות ולפיכך יש לתת החלטה בבקשה לביטול הקובלנה.

דין והכרעה

11. הליך הקובלנה הפלילית הפרטית מהווה חריג לסעיף 11 לחוק סדר הדין הפלילי לפיו, במשפט פלילי המאשים הינו המדינה באמצעות נציגה. סעיף 68 לחוק סדר הדין הפלילי מאפשר לכל אדם להגיש כתב אישום בגין סעיפי חיקוק מסוימים המפורטים בתוספת השנייה לחוק, לרבות עבירות על חוק איסור לשון הרע. ביחס להליך זה נשמעו קולות רבים הקוראים לבטל מוסד זה לאור הקשיים המהותיים שהינם חלק מההליך, לרבות ניצול לרעה של ההליך המשפטי, גרירת הליכים בלתי יעילים, החשש לפגיעה באינטרסים חשובים של אחדות ואכיפת הדין ומניעת התנכלות אישית. מפנה בעניין זה לרע"פ 1955/12 **נמרי נגד בנימיני**. לפיכך, יש לבחון בזהירות הליך קובלנה פלילית פרטית על מנת שלא ינוצל לרעה ולא יפגע בזכויות נאשם פגיעה בלתי מידתית.
12. לעניין הטענה בדבר פגם או פסול בכתב האישום. כידוע, בהתאם להוראת סעיף 91 לחוק סדר הדין הפלילי מותר לתובע לתקן את כתב האישום בכל עת עד לתחילת המשפט. סעיף 143 לחוק סדר הדין הפלילי קובע כי תחילת

המשפט תהא על דרך של הקראת כתב האישום לנאשם, פעולה אשר טרם נעשתה, אולם סעיף 143א לחוק סדר הדין הפלילי מפרט כי גם קיום הליך מקדמי מהווה את תחילת המשפט. בדומה לכך ניתן ללמוד מהוראת סעיף 149 לחוק סדר הדין הפלילי הקובע כי "לאחר תחילת המשפט רשאי הנאשם לטעון טענות מקדמיות..." צירוף הדברים מעלה כי המחוקק ראה אף בהליך זה של הגשת טענות מקדמיות כתחילתו של משפט.

הקובל לא הגיש בקשה לתיקון כתב האישום ועומד על כך כי כתב האישום מנוסח כנדרש. בנסיבות אלו, לא מצאתי מקום להידרש לשאלת תיקון כתב האישום והוא יעמוד בנוסחו כפי כתב הקובלנה המקורי.

13. הוראות החיקוק המפורטות בכתב הקובלנה הן עבירות לפי סעיפים 1,6,11 לחוק איסור לשון הרע. בהתאם להוראות חוק איסור לשון הרע סעיף 1 הינו סעיף ההגדרות, סעיף 6 מפרט כי פרסום לשון הרע מהווה עבירה פלילית והסנקציה העונשית בצידה, סעיף 11 מפרט אחריות פלילית ביחס לפרסום לשון הרע באמצעי תקשורת.

לא מצאתי כי כתב הקובלנה פגום או פסול באופן שיש בו כדי להביא למחיקת כתב הקובלנה מעילה זו. לא מצאתי כי כתב הקובלנה מנוסח באופן שיש בו כדי לפגוע בעקרונות יסוד בסיסיים בהליך הפלילי.

עם זאת, האמור בסעיף 13 לקובלנה אינו שייך לתחומי האישום. לכאורה, עולה כי המפורט בסעיף אינו מהווה עובדה מעובדות האישום אלא מפרט התנהגות קודמת של הנאשם ולפיכך אין לה מקום בכתב האישום, בהתאם לכך לא מצאתי כי על הנאשם להתייחס לאמור בסעיף זה.

14. לעניין הטענה לביטול הקובלנה מטעמים של הגנה מן הצדק בשל שימוש לרעה בהגשת הקובלנה - לאחר שעיינתי בכתבי הטענות, בקשה ובתגובה בכתב ולאחר שמיעת טענות הצדדים ובחינת החוק והפסיקה, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

15. סעיף 68 לחוק סדר הדין הפלילי קובע כי "על אף האמור בסעיף 11, רשאי כל אדם להאשים בעבירה מן העבירות המנויות בתוספת השניה על ידי הגשת קובלנה לבית המשפט". מדובר בהליך חריג שבית המשפט העליון במספר רב של החלטות עמד על חסרונותיו ועל האפשרות כי הוא ינוצל לרעה (רע"פ 9818/01 **ביטון ואח' נגד סולטן ואח'**, רע"פ 1955/12 **נמרי נגד בנימיני ואח'**, בש"פ 3503/91 **שוברט נגד צפרייר**).

האינטרס הציבורי הוא זה שעומד מאחורי מספר רב של החלטות בדבר הפסקת קובלנות או ביטולן מחמת טענות הגנה מן הצדק, כך הדבר גם בנסיבות בהן היתה לקובל חלופה ראויה אחרת מאשר ניהול הקובלנה.

במקרה שלפני, יכול היה הקובל להגיש תלונה למשטרה או להגיש תובענה אזרחית והוא בחר שלא לעשות כן. בכתב הקובלנה מפרט הקובל את האינטרס הציבורי הקיים בניהול ובירור הסכסוך במסגרת ההליך הפלילי. הובהר בפסיקה כי הגם שהליכי קובלנה פלילית נושאים סממנים של סכסוך אזרחי, עדיין חייב הליך זה לשקף אינטרס ציבורי ראוי (פס"ד מצליח סעיף 34).

16. בשים לב לעובדה כי לא הוגש או נפתח כל הליך אחר נגד הנאשם במסגרת הסכסוך בין הצדדים, על אף שקיימת חלופה לקובל לנקוט בהליך אזרחי, בו נטלי ההוכחה פחותים מאלה של הקובלנה הפלילית. נוכח העובדה כי

האמירות המפורטות בכתב הקובלנה מתייחסות לכאורה כלפי ציבור שלם. לא הוכח בפני ידי הנאשם כי התקיים הליך אחר בו היה הקובל נוכח ושותף כאחד הצדדים כנטען בבקשה לקיומה של פגישת פיוס שנערכה בלשכתו של ראש עיריית באר שבע ולפיכך לא מצאתי כי ניהול ההליך הפלילי בנסיבות המפורטות בו עומד בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגיונות משפטית המחייבת את ביטולו.

לאור כל האמור, לא מצאתי לנכון להורות על ביטול הקובלנה.

17. לעניין שאלת ההוצאות - עיון בתיק בית המשפט מעלה כי הנאשם הגיש ביום 22.4.2021 בקשה לדחיית מועד הדיון אולם הדיון התקיים בהעדר הנאשם וטרם ניתנה החלטה הפוטרת אותו מהתייצבות לדיון. לציין, כי לא הוצגה כל אסמכתא או אישור רפואי למפורט בבקשה לדחיית הדיון.

על אף שהנאשם ידע על קיומו של ההליך המשפטי, לא טרח לברר את מועדי הדיון או לפעול בהתאם להחלטות בית המשפט. לדיון שהיה קבוע ליום 25.11.2021 לא התייצב הנאשם.

רק לאחר שהוצא נגדו צו הבאה, הגיש הנאשם ביום 6.2.2022 בקשה לביטול צו ההבאה.

לדיון מיום 10.2.2022 התייצב הנאשם כשהוא מיוצג.

בנסיבות אלו לא ניתן להימנע מהטלת חיוב בהוצאות הקובל ולפיכך אני מורה כי הנאשם יפקיד סך של 3,000 ₪ לתיק בית המשפט לצורך תשלום עבור הוצאות הקובל וזאת עד ליום 15.2.2023

קובע דיון במעמד הצדדים לצורך קבלת תשובת הנאשם לאישום בהתאם להוראת סעיף 152(א) לחוק סדר הדין הפלילי ליום 23.2.2023 בשעה 13:00

מזכירות תידע הצדדים.

ניתנה היום, ח' שבט תשפ"ג, 30 ינואר 2023, בהעדר הצדדים.